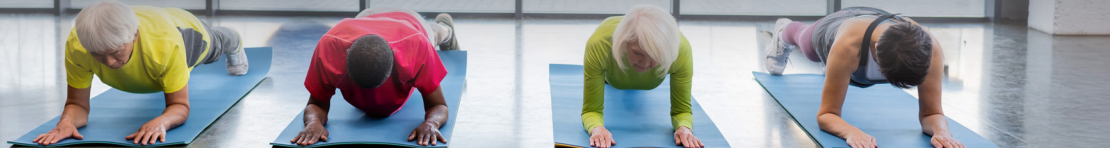

World
PT Day
2026

نەخۆشییە نەگوازراوەکان

نەخۆشییە نەگوازراوەکان کاریگەری دەکەنە سەر
خەڵک لە ھەموو تەمەن و نەتەوویە کدا.

لە ساڵی ٢٠٢١، ٤٣ ملیۆن
کەس بەھۆی نەخۆشییە
نەگوازراوەکانە (NCD) گیانیان
لەدەستداوە.

١٨ ملیۆن کەس پێش تەمەنی
٧٠ ساڵی بەھۆی نەخۆشییە
نەگوازراوەکانە گیانیان
لەدەستداوە.

٧٣% ھەموو مردنەکانی نەخۆشییە
نەگوازراوەکان لە ولاتانی کەمداهات
و مامناوەنددایە (LMICs).

نەخۆشییە نەگوازراوەکان چیین؟

نەخۆشییە نەگوازراوەکان (NCDs) بارودۆخە تەندروستیە
دریژخایەنەکان کە لە کەسیکەو بە کەسیکی تر ناگۆژرێنەو (درم
نین) و زۆر جار بە ھێواشی لە ماوی چەندین ساڵدا گەشە دەکەن.

باوترین نەخۆشییە نەگوازراوەکان ئەمانەن:

نەخۆشییەکانی دڵ و
لوولەکانی خوێن
(وەک جەلتە دڵ و
جەلتە میشک).

شێرپەنجە.

نەخۆشییە
دریژخایەنەکانی
سییەکان
وەک رەبۆ و نەخۆشییە
گیرانی دریژخایەنی
سییەکان - COPD.)

نەخۆشییە
شەکرە.

ناچالاکی
جەستەیی.

پارێزی (خۆراکی)
ناتەندروست
(بێکی زۆر لە
خۆی، شەکر
و چەوریە
ناتەندروستەکان).

جگەرەکیشان
یان بەرکەوتن بە
دووکەلی تووتن.

بەکارھێنانی
زیانبەخشی کحول.

پیسبوونی ھەوا.

ئەم ھۆکارانە دەکرێت ببنە ھۆی:

بەرزیی پەستانی خوێن.

بەرزیی پێژە شەکر
لە خوێندا.

بەرزیی کۆلیستەرۆل.

زیادبوونی کێش یان
قەلەوی.

بۆچی پێگەیکردن گرنگە؟

زۆریک لە نەخۆشییە نەگوازراوەکان دەکرێت پێگەیان لێ بکێت یان داوایخێن. خووە پۆژانە
بچووکەکان دەتوانن جیاوازییەکی گەورە دروست بکەن:

زیاتر بجۆلێ،
کەمتر دانێشە.

پارێزی
(خۆراکی)
ھاوسەنگ و
تەندروست بھۆ.

جگەرە مەکیشە.

بەکارھێنانی کحول
سنووردار بکە.

پشکینی
تەندروستی
بەردەوام ئەنجام
بدە.

دەستیانکردنی زوو، پشکینی، و چارەسەرکردن یارمەتی خەڵک دەدەن
کە تەمەنیکی درێژتر و ژیاڵیکی تەندروستتر بژین و پیوستییان بە
چاودێری پزیشکی قورستر لە داھاتوودا کەم دەکەنەو.

زۆربە نەخۆشییە نەگوازراوەکان دەکرێت پێگەیان لێ بکێت
یان داوایخێن.

چارەسەرکاری سروشتی دەتوانێت یارمەتیت بدات بۆ ئەو
ھەلێاردنی تەندروست بکەیت و بە چالاکی مێینتەو، بۆ
ئەو تەمەنیکی درێژتر، تەندروستتر و ژیاڵیکی چالاکتر بژیت.

سوودەکانی وەرزش

زۆریک لە نەخۆشییە نەگوازراوەکان دەکرێت پێگەیان لێ بکێت یان داوایخێن.
خووە پۆژانە بچووکەکان دەتوانن جیاوازییەکی گەورە دروست بکەن:

زیادکردنی وزە و
باشتر خەوتن.

کۆنترۆڵکردنی کێش
جەستە.

باشترکردنی فیتنیسی
تایرویک، تاوێک دڵ و
سییەکان بە کارامەیی زیاتر
کار بکەن.

کەمکردنەو پەستانی
خوێن و کۆلیستەرۆل، کە
مەترسی تووشبوون بە
نەخۆشییەکانی دڵ و
لوولەکانی خوێن کەم
دەکاتەو.

یارمەتیدان بۆ ئەو
کەمتر ھەست بە
دڵراوێک (ستیرس)
بکەیت و باری دەروونی
باشتر بێت.

کەمکردنەو
مەترسی تووشبوون
بە شەکرە جۆری
٢.

کەمکردنەو مەترسی
تووشبوون بە ھەندێک لە
شێرپەنجەکان.

باشترکردنی ھاوسەنگی و
کەمکردنەو مەترسی
کەوتن.

World
Physiotherapy

WorldPTDay#

٨ ی ئەیلوول

www.world.physio/wptday